

BÁCSKA.

MEGYEI KÖZÉRDEKŰ POLITIKAI KÖZLÖNY.

ELOFIZETESI ÁR:
 Egész évre . . . 12 kor. Negyedévre . . . 3 kor.
 Félévre 6 kor. Egyes szám ára 20 fillér.

Felelős szerkesztő:
BITTERMANN SÁNDOR.

Kiadótulajdonos:
BITTERMANN NÁNDOR.

Hirdetéseket és nyilttéri közleményeket
 a kiadóhivatal vesz fel és azok előre fizetendők.
MEGJELEN MINDEN KEDDEN ES PENTEKEN.

Nyilvános könyvtárak.

Az új kor szelleme nemcsak meg-
 érlelte, hanem sürgősen előtérbe állított
 egy nagy kultur követelményt: a nyil-
 vános könyvtárak kérdését. Eötvös József
 bárónak, a magyar nevelésügy ut-
 törőjének teljes diadala a mostani idő.
 A helyzet az, hogy Magyarországon az
 irni és olvasni tudók nyolcvan százaléka
 szellemi táplálékot kíván és amig ezelőtt
 két évtizeddel a nyilvános könyvtárak
 kérdését a magyar sajtó úgy tárgyalta,
 mint a szellemi központok egyik hiányzó
 tényezőjét: ma pedig úgy áll a dolog,
 hogy a szellemi táplálékra szorulóknak
 nagy kontingense immár a falukban,
 sőt a tanyákon is nyilvános könyv-
 táraikat áhít. És ha arra gondolunk,
 hogy akiket a mindennapi iskola a
 szellemi szórakozás gyönyörűsége or-
 szágába bevezetett, mennyire igényli,
 hogy olvasásszeretetét gondosan és körül-
 tekintéssel elégítsék ki: ez a kultur
 kérdés ma sokkal jelentőségesebb, mint
 valaha.

Hiszen ezelőtt is harcoltunk a
 ponyva ellen, pedig akkor nem ismertük
 a Nick Cartereket, a bűnös bárónék
 fertelmes életrajzait és a pornografikus
 irodalom megméltatózó és gomba módra
 szaporodó szörnyeit. Még akkor az
 osztályokat egymásra uszító, ábrándos
 ködképek után nyargaló idegen talajon
 serkedt, szociális sajtónak, népirodalma
 sem kísértett. Akkor még Bagó Márton
 ur volt a veszedelmes és mégis hányszor
 sorompóba álltunk a magyar nép lelke
 tisztaságának védelmére, holott kiterje-
 désre negyedrészt annyi lélek sem volt
 bevonható az irodalmi bogáncsterületre,
 míg ma — hiszen mindenki látja, —
 kocsis, szakácsnő, csósz, bakter, kis-
 gazda, zsellér szóval az Isten adta nép
 mindegyike betű után kapkod, mert az
 iskola e betűk szeretetére tanította meg.

Föl lehetne tenni a kérdést, hogy
 öröljünk-e ennek, avagy bánkódjunk-e
 rajta? Ne vessük fel ezt a kérdést.
 Öröljünk és fejezzük ki örömünket
 tartalék nélkül, hogy a magyar kultura
 ekkora hatalmas lépést tett és nép-
 milliárdokat vont be a kultura sáncaiba.

Nem kell, egyáltalában nem kell
 siránkoznunk azon, hogy minden kri-
 tika nélkül mohón falják a betűt, vá-
 logatás nélkül és hogy ezek a betűk
 olykor nagy értelemmel vannak a nép-
 lélekre. Mert hiszen segíthetünk rajta.
 Sőt a magyar intelligenciának határo-
 zott, elháríthatatlan feladata, hogy kul-
 turszükségletének irányt szabjon. Talán
 a modern idők eljövendő szellemét
 érezte meg Darányi földművelésügyi mi-
 niszter, mikor ezelőtt mintegy tíz évvel
 megkezdte főleg azokban a veszélyezte-
 tett vármegyékben, ahol a szocializmus
 immenenter veszélyes mérveket öltött,
 a nyilvános könyvtárak fölállítását, kor-
 szakos kultur munkáját. És azok a ked-
 vező tapasztalatok, amelyeket Békésben,
 Csanádban, Csongrádban és Szabolcs-
 ban tett, arra bírta a minisztert, hogy
 fokozatosan és tervszerűen tárcája ke-
 retében a nyilvános könyvtárak ügyét
 szolgálja, közel háromezer népkönyvtár
 van már felállítva az országban és
 ezekkel nevezetes tapasztalatokat tett
 a miniszter. Kérdőíveket köröztetett.
 Kérdést tett, hogy a nagy magyar alföldön
 mit szeret olvasni a földműves,
 kigazda és munkás? És a kérdésre az
 volt a felelet, hogy Arany és Jókai
 után Vas Gereben és Mikszáth a leg-
 kedvencebb magyar írók; melléje sora-
 kozik olvasottság dolgában Rákosi Viktor
 „Korhadt fakeresztje” című műve, mely
 állandóan forog és soha a könyvtárba
 vissza nem jön, mióta abba elhelyezték.
 Érdekesen világítja meg ez a körülmény
 a magyar nép lelkét, amely csodás

ösztönnel érzi meg és fogja fel a mű-
 vési szépet, és nemzeti irodalmunk ér-
 tékes kincseit.

Mit bizonyít ez? Azt bizonyítja,
 hogy ahol a művési szépség kultuszát
 a művelődés legalacsonyabb lépcsőjén
 így felfogják és ápolják, ott a népnek
 kulturszükségletét minél nagyobb erő-
 vel államilag gyámolítani kell. Minden
 dicséretünket megérdemli Darányinak
 az a törekvése, hogy ezt a kulturszük-
 ségletét kielégíteni siet és a népet gaz-
 daságilag neveli.

Mert az is érdekes tünet, hogy a
 Darányi könyvtárai, gazdasági könyvei
 is rohamosan megszerezték a közked-
 veltséget. Ismeretes dolog, hogy a föld-
 művelésügyi tárca keretében a miniszter
 minden esztendőben 150 újabb könyvtár
 felállítására kér megfelelő fedezetet. És
 az is az idők új és nagy fordulatát
 jelenti, hogy pártokon kívül nincs nép-
 szerűbb tétel, melyet szívesen ne sza-
 vazna meg a képviselőház. Mindezeket
 örvendezve elmondván, még azt adjuk
 az érdekeltek tudomására, hogy a föld-
 művelésügyi minisztérium könyvtáraiért
 a községek képviselőtestületeinek kell
 folyamodnia, ezt a folyamodást azon-
 ban megelőzi a képviselőtestületnek az
 a határozata, hogy községében nyilvá-
 nos népkönyvtárt állít föl és azon sza-
 bályokat betartja, melyeket a miniszter
 a nyilvános könyvtárak használatánál
 elrendelt és amelyek abban csúcsosod-
 nak ki, hogy az ingyenes és mindenki
 által használható legyen és hiven ke-
 zeltessék s a község vagyoni ereje
 szerint időnkint szaporíttassék.

Néma gyermeknek az anyja sem
 érti a szavát. Azt hisszük, cikkünk
 alkalmas lesz arra, hogy ahol a nép
 javával törődnek, ott a kérdést komo-
 lyan kézbe veszik és a nyilvános könyv-
 tárért a szükséges lépéseket megteszik.

NAGY KARÁCSONYI VÁSÁR!
GYERMEKJÁTÉKOK és CHINAEZÜST DISZMŰÁRÚK
PAZAR VÁLASZTÉKBAN, OLCsó ÁRON.

GOLDFÁHN SÁNDOR és FIA
 ZOMBOR, KOSSUTH-U.
 A KÜLÖNLEGESSÉGI
 TŐZSDE MELLETT

Zombori levél.

Zombor, december, karácsony előtt.

Ketten is nógatnak, hogy irjak már valamit a Bácskába: a lelkiismeretem és az én kis, mindenre figyelmes feleségem. Tudva tudom, hogy kedves szerkesztő uram vélekedése is egy huron pendül evvel az én két öreg birómmal, tehát már három az igazság és az igazság előtt meghajlok.

Nagyon szeretnék valami jókedvű dologgal kopogtatni a szerkesztőség ajtaján, de felek, hogy ha egy kicsit szétnézek vidéki irodalmunk, különösen az újságírás berkeiben, amugy se valami bőségesen csergedező humor csipős kritikává találva átvedleni. Már pedig a karácsonyi treuga dei békességét nem akarnám ilyesféle disszonáns hanggal megzavarni. És mégis, *difficite est satiram non scribere*, amikor felekezeti és pártszenvédeley szította ellenségeskedés emel választófalakat honfitársaink között. A disszociálódás mindig nagy veszedelem; nálunk, akik minden ponton ugrásra kész ellenségektől vagyunk körülveve, erősen hatványozott szerencsétlenség.

A napokban választottak egy új tagot városunk törvényhatósági bizottságába. Az egyik tábor a függetlenségi politikai eszmékkel ment a küzdelembe. Nem tudom, mert egyiktől sem hallottam, melyik raját a függetlenségi politikai eszméknek irták zászlójukra: a 48-as vagy 49-es (Kossuth Lajos élesen megkülönböztette a kettőt) a 66-os, vagy talán a 905-908-as koaleált függetlenséget.

A mostani esetenél ez talán nem is fontos, elég bajt okozott és okoz folyvást maga az a körülmény, hogy a városunk haladását és rendbentartását vezető bizottságba való választásnál nem azt nézik, hogy a jelölt férfi milyen egyéni kvalitásokkal ékes (most véletlenül mind a két jelölt odaváló ember volt), hanem a politikai pártállásukat firtatják. Mintha bizony a város adóügyeinek vagy rendőrségének vagy akármi másnak a rendbentartása és az ezekre való felügyelés attól függne, hogy az illető városatyja milyen politikai frakciónak a hive.

A választást vendéglőben végezték. Vajjon egy ilyen komoly aktusnak való helyiségül éppen csak korcsma alkalmas? Csak ehelyütt teljesíthetné egy szab. kir. város polgára az ő polgári jogát, különösen ilyen alkalommal, amikor csupán egy kerületben volt választás? Hiszem, nem hiszem, hogy komoly gondolkodás eredménye lehessen ez a kissé börvélyi izű intézkedés.

No lám, mégis csak belekeveredtem abba a mesterségbe, melyet valaki az exigenciák tudományának és másvalaki, még pedig nagy kaliberű államférfi, egyszerűen piszkos mesterségnek nevezett. Hja, nálunk a politizálás a levegőnek egyik főalkotó része, ezt leheljük be és ki minden lélegzetvételnél. Naivan primitív módon hiszünk kedvenc napilapunknak és esküszünk minden szavára. Szinte megható ez a föltétlen bizalom. Ha valaki megfigyeli társalgásunkat és ösmeri efemer irodalmunk stílusát, néhány negyedóra mulva tisztában lehet avval, hogy melyikünk milyen újságot járát.

Nálunk pontosan vág ez a szálló ige, „mond meg valakiről, hogy mit szokott olvasni és én megmondom, hogy miféle ember”, mert nálunk csak az újságolvasás járja. Az irodalomnak többi részeit, a foglalkozással összefüggő szakbeli folyóiratok kivételével,

egyáltalán nem értékeljük. Ilyesféléről sem a polgári társadalmi körökben, sem a Kossuth Lajos-utca két sarkán nem hallani egy szót se. Sőt még ott is, ahol teljesen elkészítve és inycsiklandó körítéssel övezve találják föl nekünk a tudományos dolgok egy-egy részét, a szabad lyceumban; olyan kevesen érdeklődnek az előadások irányában, hogy majdnem valóságos tudásiszonyra lenne szabad következtetnünk.

Vagy talán már annyira tudósak vagyunk, hogy mindazt, amit a lyceumban hallhatnánk, már eleve tudjuk. Bár így volna igaz. De még így se ártana oda elmenni, mert az emberi tudás, a természettudományos axiómákat kivéve, minden agyvelőben más és másképpen revelálódik. Tehát ha az előadásra kerülő téma nem is idegen előttünk, mégis érdekes lehet, hogy X. vagy Y. miként fogja fel és milyen módon adja elő és fejezi ki az ő idevágó gondolatait.

Idők jele, hogy sokan azért nem mennek a lyceumba, mert ott mindenféle népséggel lesz együtt. Hát ilyen gyümölcsöket terem a függetlenségi eszméknek diadalra jutása? ez a remélve várt győzelme a demokratikus eszméknek? És sajtáságos, a közeposztály meg épen azért nem megy, mert nem látja ott az első széksorban azokat, a kikkel egy terembe lehetni rémségesen hizelegne az ő alázatos szolgálataiké. Oh emberi hiúság és emberi gyávaság, békét hagyok nektek, mert leghőbb óhajom, hogy a téli napforduló édes mindnyájunknak békességes megnyugvást hozzon és egyuttal tisztultabb fogalma legyen az emberiség tudásáról, tekintélyéről és haladásáról.

Persze, hogy ez az én jókivánságom is ép olyan primitív sablonos, mint valamennyi testvéremé. Tedd meg, oh istenkém, hogy az én vagy a jóbarátom kedvéért a víz fölfelé folyjon, a kis tömeg vonzza egyszer a nagyobb tömeget, hogy egy percre a mi kedvünkért változzék meg a természet örök törvénye. Ezer szerencse, hogy a nagytörvény rendtartásában nincsen protekció, mert különben a mi apró érdekeink irányában már régen úgy összegabalyítottuk volna, hogy széjjel kellett volna hullania.

Nem, a természetnek örök fejlődési törvénye nem csinál ötletszerű bakugrásokat senkinek a kedvéért. Hiúság és gyávaság velünk született és egészen talán sohase fogunk megszabadulni tőlük.

Az ógörög világ klasszikusai erősen iparkodtak, hogy embertársainak gerincét egy kissé megmerevítsék, de minő csekélyke eredménnyel! Ma, évezretekkel Aiszkylosz és Szophoklész maró szatirájú szindarabjai után, még mindig ott tartunk, hogy tesztem Henry Bernsteinnek, a kortársak kocsonyás gerincét hatalmas ostorütésekkel csapkodó szindarabját a Sámson (Virányi igen jól játszotta a mi kis szinpadunkon) a közönség gros-ja meg sem értette. Kézpénznek vette, amit látott és talán még természetesnek is találta, hogy a minden emberi méltóság nélkül szükködő, piszkosan jellemtelen bárócsalád leánya, akinek a családi élet tisztaságáról a legperverzebb sátoroscigány fogalmai vannak, olyan magas lóháton beszéljen a férjével, avval a férfival, aki csudálatos energiájával felküzdötte magát a társadalom felső régióiba, aki látószemmel gyüri le a jobb sorsot alig érdemlő apróbb, emberi falánk állatocskákat, aki egy emberélet sikeres fáradásának minden gyümölcsét feláldozza emberfölötti szenvedélyének, akinek minden szava egy ma-

gasabb tisztultabb szférának a visszhangja: csak azért, mert a bárókisasszony bölcsője selyemmel volt bélelve és az erős, rokonszenves derék férfiúban csak zsupszalma volt.

Kevés ember látta a korbácsot Bernstein szavaiban, még kevesebbnek lett volna kedve a rothadt bárócsemetén végigvágni, mert rab-szolgalelkünk odáig sülyedt, hogy az egész szindarabban csak az elveszett milliókat birtuk sajnálni.

Kabos Márton.

Előfizetési felhívás

a

„BÁCSKA“

XXXII. évfolyamára.

Előfizetési feltételek:

Helyben házhoz hordva, vagy vidékre postán küldve:

Egész évre	12 korona.
Fél évre	6 korona.
Negyedévre	3 korona.

Néptanítók számára:

Egész évre	8 korona.
Fél évre	4 korona.
Negyedévre	2 korona.

Előfizetési pénzek **Bittermann Nándor és fia** könyv- és könyomdájába küldendők.

H I R E K .

Kitüntetés. A király Kanyó Ödön bácsujfalusi tanítónak sok évi működéséért és a magyarosodás körül kifejtett érdemei elismerésül a koronás arany érdemkeresztet adományozta.

Kinevezés. Fernbach Károly főispán Vuits Jánost, a zombori szolgabírószághoz beosztott ingyenes közigazgatási gyakornokot a jelenlegi beosztásában való meghagyása mellett tiszteletbeli szolgabíróvá nevezte ki.

Választás. Jakob Lajos okl. jegyző egyhangulag Pincéd község aljegyzőjévé választott.

Kinevezés. A vallás- és közoktatásügyi miniszter Vargha Sándor egyetemi hallgatót a bajai tanítóképző-intézet internátusához nevelőnek nevezte ki.

Kinevezés. Fernbach Károly főispán dr. Bata Lukács közigazgatási gyakornokot tiszteletbeli árvaszéki fogalmazóvá kinevezte.

Választás. Bajsa községben a múlt héten töltötte be a képviselőtestület az üresedésben volt jegyzői állást. Megválasztott Kanyó Ödön.

Halálozás. Sztolisits Jakab helybeli polgártársunkat és nejét szül. Csuvardits Annát súlyos csapás érte. Egyetlen gyermekük, László, a zombori főgimnázium VII. osztályának tanulója folyó hó 19-én, ifju életének 18-ik évében, hosszas szenvedés után meghalt. Temetése tegnap délután 3 órakor nagy részvét mellett ment végbe.

Hiba egy báli meghívón. Magyar nőegyleti tagok által felkértünk annak közlésére: hogy a zombori jótékony magyar nőegyletnek 1909. január 16-ra szóló álarcos báli meghívójáról Wundszám Ida urnónek, mint a nőegylet elnökének neve elnézésből lemaradt és helytelenül a vigalmi bizottság névsorába került.

Közigazgatási bejárás. A szabadka—gombos—palánkai vasút szabadka—gombosi vonalának közigazgatási bejárása december 23-án lesz és karácsony napján már a 107 kilométer hosszú utvonat át lesz adva a forgalomnak.

Karácsony ünnepe a karmelitáknál. A zombori új templomban karácsony ünnepét a szokottnál fényesebben ülik meg. Egy jó lelkű hívő ugyanis betlehemi jászollal lepte meg a karmelita atyákat és az új templom főbejáratától jobbra levő fülkében nyert elhelyezést. A virágdiszítés Sóka Istvánné urnó izlését, kezét és áldozatkésztségét dicséri. Az új betlehemi jászol éjféli mise előtt 1/4 12-kor lesz ünnepélyesen beszentelve s utána közvetlen a szokásos éjféli mise tartatik.

Karácsony napján reggel 6 órakor lesz a második nagy mise, vagyis „a pásztorok miséje“, fel 10-kor magyar szent beszéd, 10-kor a második nagy mise, mely alatt a zombori kaszinó dalárdája fog énekelni, Hrabovszky István pedig egy szólóéneket ad elő: Gloria in excelsis Deo! Délután 1/4 3-kor a papi zsolozsmák vesperás része énekeltek el szent Gergely dallammal, délután 4 órakor bunyevác szent beszéd s utána litánia. Teljes búcsú nyerhető e napon.

Szent István napján reggel 6 órakor énekes mise, 10 órakor ünnepélyes nagy mise, mely alatt előadásra kerül Haller híres egyházi komponista Assumpta est férfikarra írt miséje; délután 4 órakor német szent beszéd és azután pápai áldás adatik öszentése nevében. Végül litánia. A pápai áldás teljes búcsúval van öszszekötve.

December 27-én és 28-án délelőtt 10-kor ünnepélyes nagy misék lesznek. 27-én délután 4 órakor magyar szent beszéd s utána skapuláris körmenet.

Karácsony ünnepén, bár péntekre esik, a husételek élvezete nincs betiltva.

Kinevezés. A temesvári m. kir. postais táviratigazgatóság özv. Szamosy Eleknek lemondása következtében megüresedett pincédi postamesteri állásra Duptza Istvánné, szül. Novobáczky Annát nevezte ki.

Szilveszter-estély. A zombori kaszinó-egyesületi dalárda december hó 31-én ez évben is megtartja táncal és tombolával egybekötött hangversenyét. Az estélyen közreműködésre sikerült Csavojác János hegedűművészt, Rác Micike kisasszonyt, dr. Pataki János kir. segédtanfelügyelőt és dr. Németh Arturt megnyerni. Az estély az idény legfesztelenebb mulatsága lesz.

Eljegyzés. Scossa Zoltán Szabadka nyug. tűzoltó főparancsnok leányát, Piroskát eljegyezte Zombory István szabadkai főmérnök.

Olvasóink figyelmébe. Felhívjuk olvasóink figyelmét Scherer M. üveg- és porcellán-üzletének lapunk mai számában közölt hirdetésére.

Katonáink karácsonya. Küllöd község előljárósága a boszniai katonák karácsonyára gyűjtést rendezett, amelynek eredményeként 100 koronát elküldött a 23. gyalogezred parancsnokságának Szerajevóba.

Előljáróság választás. Apatinban szombaton folyt le a községi előljáróság választása. I-ső bírónak Speizer Józsefet, II-od bírónak Will Józsefet választották meg. Esküdtek lettek: Zimmermann János, Karácsony Mihály, Lippert János, Fitz János, Linz Antal, ifj. Richard Adám és Richard Lőrinc. Közgyám lett Kiefer Ferenc, községi pénztárnok Wieberkehr János, adópénztárnok Geizer György.

Mulatság. A zombori kereskedők köre január hó 9-én a polgári kaszinó egyesület összes helyiségeiben hangversenynyel egybekötött táncmulatságot rendez.

Esküvő. Kápolnásnyéki Balassa Lajos a mult héten esküdtött örök hűségét Császár Péter topolyai főszolgabíró leányának Margitnak.

Ref. istentisztelet. A zombori ref. gyülekezet f. évi december hó 26-án (karácsony második napján) az ág. ev. imaházban urvacsorával öszszekötött istentiszteletet tart. — Arany Gusztáv, r. lelkész. Kozma László, e. k. főgondnok.

A zombori kath. legényegyesület vasárnap 5-ik előadása alkalmával ismét szomoruan kellett tapasztalunk, hogy nagytermét igen kicsinyre szabták. Fél 5-kor már olyannyira tömve volt, hogy be sem fért volna senki. Ismét nagyon sokan voltak kénytelenek visszafordulni. A sikerült előadást Gaal „Nagy az ábrándja“ vezette be, melyet Ferencik Raneta k. a. kedvesen és ügyesen játszott le az egyesületi zongorán. Majd Palesztinát, az Ur Jézus szülőföldjét mutatta be eredeti magyarzatok kíséretében dr. Kanyó Gyula káplán. Nem tudtuk, hogy mit bámuljunk jobban: a könnyed előadást-e, avagy azt a hatalmas emlékezőtehetséget, melylyel 81 képet gyors egymásutánban változtatott szavakkal és élvezetes stílusban magyarázott meg. Végül a „Végeladás“ című humoros monológot szavalta el Szabácsy János, egyesületi tag. A kezdő szavalo, ki maga is kereskedő, úgy beleélte magát hálás szerepébe, hogy szintén élvezetes előadást nyújtott s jól megneveztette a nagyszámú hallgatóságot, mely őt ezért lelkesen meg is tapsolta. Hétfőn német előadásban hallottuk Palesztinát ugyancsak dr. Kanyó Gyula ajkairól.

A kulai posztógyár. A kulai posztógyár kibővítésének ügye közel jár a befejezéshez. A részvénytöke teljesen jegyezve van. A gyár címe: Bácskai gyapjufonó-, szövő-, festő- és kikészítő-művek R. T. Az alakuló közgyűlést Zomborban, a vármegyeház gyűléstermében fogják megtartani. A részvénytársaság elnöke Fernbach Károly, Bács megye főispánja lesz, társelnökök pedig báró Vojnits István és gróf Széchényi Emil. Az alapítók a legközelebbi napokban fognak majd az első igazgatóság jelölése ügyében véglegesen dönteni. A gyár nagyszabású iparvállalat lesz.

Halálozás. Mahalfalvi dr. Rudy Béla orvos, Szilberek községnek 27 éven át volt községi orvosa, hosszas szenvedés és a halotti szentségek ájtatos felvétele után életének 60-ik évében f. évi december hó 16-án délelőtt 10 órakor elhunyt. A megboldogult hült teteme f. évi december hó 17-én budapesti vörös kereszt-kórház halottasházában beszenteltetvén, Szilberekre szállított, ahol újabb beszentelés után f. évi december hó 18-án délután 3 órakor a családi sirbaltba örök nyugalomra helyeztetett.

Táncmulatság. A csantavéri iparos- és kereskedő ifjuság folyó hó 26-án zártkörű táncvigalmat rendez.

A földhordás beszüntetése. A város területeiről való földhordás folyó hó végével be lett szüntetve. Minthogy pedig a nagyközönségnek építkezéshez, tapasztáshoz, feltöltéshez a földre szüksége van, felkértek azon földtulajdonosok, kik pénzért hajlandók földjeik kigödrözését és elhordását megengedni, hogy azt a rendőrkapitányságnál minél előbb bejelenteni sziveskedjenek.

Villanyvilágítás. Adán és Moholon a tavasszal meg lesz már a község villamos világítása. Ugyanis külön részvénytársaság alakult, amely a két községet el fogja látni villamos világítással. A vállalat igazgatója Ofner József adai gőzmalomtulajdonos. Így a Tisza mentén már minden nagyobb község kap villamos világítást.

Madách-ünnepély. Az óverbácsi ifjusági társaság folyó hó 30-án fényes ünnepélyt rendez a Madách-siremlék javára.

Katonáink karácsonya. A boszniai katonák karácsonyára lapunk által megindított gyűjtéshez újabb hozzájárultak: Szemző Gyula 20 és Schön Dezső 2 koronával s így a gyűjtést 310:50 koronával ezennel lezárjuk.

Decemberi tavasz. Karácsony felé közeledünk ugyan s jóformán csak egy-két nap választ el bennünket a tél legszebb és legpoétikusabb ünnepétől, amikor csillogó hóval fődött karácsonyfák világítanak szerte, az idén azonban a tél fehér poézisének ugyszólván nyoma sincs. A levegőben nem száll-dogálnak fehér hópihéek, hanem ragyogó tavaszi sugarak mosolyognak ránk s a hóval fődött mezőknek és a jéggel borított vizeknek hire sincs. A fehér hólepel helyett barna földet, tavaszi pocsolyákat látunk s a természet képe egészen olyan, mintha már leráztuk volna a tél zordonságát s vidáman mennénk kifelé, amikor a tavasz megújodása köszönt ránk. Pedig bizony még egyre rövidülnek a napok s egyre hosszabbodnak a téli éjszakák s az ut kifelé a tavasz virágos mezőire még nem vezet s ki tudja, hogy igazában mikor jutunk el oda. Mindazonáltal jól esik az enyhe decemberi napsugár, a derű, amely sok-sok téli nyomoruságot megnyel, csak azután az igazi tavasznak ne menjen rovására a csalóka decemberi tavasz.

Elveszett pénztárca. Folyó hó 5-én a Gromon-utcában egy szürke női pénztárca veszett el 11 korona 20 fillér készpénzzel. Felkértek a becsületes megtalálót, hogy azt a kapitányságnál szolgáltatassa be.

Uránia-estély. A titeli állami iskola tanári kara folyó hó 20-án táncal egybekötött jól sikerült uránia-estélyt rendezett. Ez alkalommal először mutatták be az államtól kapott kinematográf-gépet.

Választás. Az üresedésben volt bácsujlaki jegyzői állásra Kederer József volt dunabökényi segédjegyző választott meg.

A szegény vakok karácsonya.

Nagy a földi nyomor, az emberek ezrei különböző körülmények között nyújtják felénk kezüket alamizsnát, segédelmet kérve. E számtalan szerencsétlenek között azonban legszánandóbbak azok, kik megfosztva a látás gyönyöreitől, még koldulni sem lehetnek látó embertársaik segédleme nélkül; pedig gyakran nemesak a saját, de többtagu családjuk kenyéréért kellene könyörögniök. E vak embertársaink érdekében, kiknek száma hazánkban a 18000-ret meghaladja, fordul a Vakokat Gyámoltó Orsz. Egylet a nagyközönséghez, hogy csak egy percig képzelje magát az örökös sötétségbe, mindenkorra megfosztva a természet szépségeinek szemlélésétől, bizonytalanságára lesz szegény vak embertársainknak. Most, amikor a tél zordsága, ugy a szegény vakokra, mint azok kis gyermekeire, kétszeresen nehezedik, azt a kérelmet intézi a nemesszívű emberbarátokhoz, kegyeskedjenek adományukkal nagylelkűen hozzájárulni ahhoz, hogy a szegény vakok közt tüzelő- és élelmiszert oszthassunk szét, hogy a vak gyermekeket és a felnőtt vakok látó gyermekeit felruházhassuk és ezen szegény teremteseknek a közelgő szent karácsony napján örömet szereshessünk. A szenvedők nevében előterjesztett kérelmünkre adakozók küldjék adományaikat Budapest, VII., Hungária-körut 16. szám alá.

Fiatalszemete. Jurisin Obrád, ki Dusics újvidéki szücsmesternél inaskodott, több szörmfelét elemelt. A korán érett csemetét letartóztatták.

Egy iskolaigazgató felfüggesztése. Pisztora József, az óbecsei polgári iskola igazgatóját állásától felfüggesztették.

Nagy karácsonyi vásár!

- Kalapok, nyakkendők, férfingek. -

Óriási választék!

•••

Olcsó árak!

Goldfáhn Sándor és Fia

Zombor, Kossuth-utca
a különlegességi tőzsde
o o o mellett. o o o

A jelzálog törlése. A kuria legutóbb a következő elvi jelentőségű döntést hozta: A jelzálog jövőbeli pénzkövetelés biztosítására is szolgálhatván, magában véve az a körülmény, hogy a követelés a zálogjog bekebelezése idején még fenn nem állott, a zálogjog töröltetésére jogi alapot nem képezhet. — Ha a kölcsönösszeget nem folyósítják teljesen és a felek a kölcsönügylet teljesítésétől elállottak, az időelőtti visszafizetés esetére kikötött kártalanítási díj nem követelhető.

Olvasóink figyelmébe. Felhívjuk olvasóink figyelmét Keszler Dezső írás és ékszerész lapunk mai számában közölt hirdetésére.

Csöd. Molnár Ferenc és társai titeli gőzfűrészgyár tulajdonosok ellen a csödöt elrendelték. Tömeggondnok dr. Kleiszner Gusztáv ujvidéki ügyvéd.

SZÍNHÁZ.

Csütörtökön 1908. december hó 17-én jubiláris előadás volt zsufozásig telt ház előtt.

A nemzeti színháznak nyugdíjas tagja **Berényi Gyula**, ki 40 évet töltött a színészi pályán, lépett fel Szigligeti Edének **Csikós** című 3 felvonásos népszínművében, a társulat tagjainak csaknem teljes közreműködése mellett.

Érdekességet kölcsönözött az előadásnak, hogy **Leövey József** a társulat közkedvelt s közismert agilis titkára is színpadra lépett.

Berényi Gyula (Márton, csikós) alakításával fényes tanujelét adta azon szép tehetségének, melyért szereplése idejében oly ünnepelel tagja volt a budapesti nemzeti színháznak. Szép, korrekt játék, kellemes organuma, és — magas kora dacára — még mindig erős, ércesen csengő hangja elragadták a közönséget és többször hívták sűrű tapsokkal a nyugdíjas művészt a lámpák elé.

Méltó dicsérrel és elismeréssel emlékezhetünk meg Leövey Józsefről is, ki Ormodi Bence hálátlan szerepét játszotta fáradhatlan odaadással és lelkesedéssel. Művészi játékával a zombori színházlátogató közönségnek egy élvezetes estét szerzett, melyre közönségünk mindig szívesen fog visszaemlékezni. Közkedvelt művészeink játékát sűrű tapsviharral honorálta a közönség.

A többi szereplők is mindent elkövettek, hogy emlékeztessék tegyék az előadást a közönség előtt.

Pénteken, december 18-án a budapesti Vígyszínház ujdosága, a „**Virraszt a szerelem**” című 4 felvonásos vígjáték került színre.

Igen kedves, szellemes vígjáték, elmés fordulatokkal.

A francia vígjátékok megszokott meséje, de eddig előttünk ismeretlen változatokban van benne kidolgozva. És pedig a férj megcsalja a feleségét, ez utóbbi pedig eltökéli magában, hogy boszút áll férjén és szintén megcsalja, azonban az a férfi, kit médiumának választott, nem járta ki a szerelem iskoláját és nem ért ahhoz, hogy mint kell egy asszonnyal bánni, ki férjét meg akarja csalni, dacára hogy tudja, miért kereste fel az asszony, kit leánykorában szeretett is. Így tehát az asszonyka nem tért le a becsület utjáról és a kölcsönös magyarázatok után ismét szent a béke és barátság. Halasi Mariska (Jaqueline) általunk már ismert szép tehetségét mutatta be ismét. Végtelen kedves és bájos alakítást nyújtott a legfinomabb részletekig dolgozva ki különben is szimpatikus szerepét.

Gózon (Vernet Adolf) szintén jól adta

az ügyefogyott, de épen emiatt talpig becsületes szerelmest.

Dicséretet érdemel (Lucienne) Haraszi Vilma, nemkülönben Virányi (De Juvigny André), ki a csapodár, de azért feleségébe szerelmes fiatal férjet nagyon jól alakította, lévén szerepe természetesen olyan, minőkben Virányi mindég jól alakít.

Szombaton, 1908. december hó 19-én Bakonyi és Kacsóh Pongrác szép zenéjű daljátéka, **János vitéz** vonzott ismét több közönséget a színházba.

A darabot ismeri közönségünk, szép zenéjében — melyet a katonazenekar különösen élvezetessé tett — többször volt már alkalmunk gyönyörködni.

Peterdy végtelen aranyos Iluska volt. Minden tekintetben a legnagyobb dicséretet érdemeli ügyes és kedves játékaért. Pataki Vilma (Kukorica János) szintén jó alakítást nyújtott.

Halasiné Etel (a gonosz mostoha) nagyon jó volt, rövid szerepében ismét kitüntette magát, Haraszi Vilma (királyleány) kedves, herceg királykisasszony volt.

Kabos Gyula (a francia király) kissé tulságos komikusnak tüntette fel a gyáva királyt és emlékeztetett alakítása Szép Heléna Menelaos királyára, ahova alakítása inkább beillett volna.

A darab összjátéka, ügyes rendezése, különösen a nyílt színváltozások nem hagytak kívánni valót maguk után. A zenekar szintén igen szépen játszott.

Adományok

a Zomborban, Bács Bodrog vármegye székhelyén felállítandó Rákóczi szoborra.

XLIV. SZÁMU KIMUTATÁS.

Áthozat 10096 71 K

469. Zomborcsevits és Blaskovits

nővérek Zombor, gyűjtőívén adakoztak: Angyal János 1 kor., Appels-hoffer Franciska 40 fl., Arató Andor 60 fl., Báits Vitomir 1 kor., Bayer Pál 40 fl., Bárány Nándor 1 kor., Berlekovits István 40 fl., Blaskovits nővérek 1 kor., Bodiu Mihály 60 fl., Boross Dénes 20 fl., Bosnyák Ernő 40 fl., Bosnyák Ferenc 1 korona, Bosnyák József 40 fl., Bosnyák Józsefné 1 korona, Bugarszky és Popov 80 fl., dr. Buják József 1 kor., Bukta Erzsébet 1 kor., Butkovits Józsefné 1 kor., Czigits-Parcsitits Mariska 40 fl., Dampfinger 40 fl., Dávid Andrásné 1 kor., Deák Lajos 20 fl., Dörfler Károly 60 fl., Engel József 1 kor., Gehring Istvánné 20 fl., Gruits Trifun 40 fl., Gyürky István 20 fl., Hajós Mihály 20 fl., Heuduska Margit 1 kor., Hippich Jánosné 20 fl., Huber Antalné 30 fl., ifj. Husvéth István 80 fl., dr. Janovich Miklós 40 fl., Jost Antal 40 fl., Kiss Józsefné 40 fl., Knorr József 30 fl., Krudy Géza 40 fl., Ladányi József Hódság 40 fl., Lázár Vilmos 40 fl., Lázár Vilmos II. 60 fl., Lintner István 40 fl., Lipozsits Györgyné 20 fl., Löbl Hermanné 20 fl., Lukács M. 20 fl., Magyar Antalné 20 fl., Marschall Béláné 40 fl., Matarits Ferencné 20 fl., Metz József 40 fl., Mihályi Évike 10 fl., Mihályi Irúa 10 fl., Mihályi Sárika 10 fl., Müller Gyuláné 60 fl., Müller Vilmos 40 fl., Nebl Antal 40 fl., Nebl Antalné 60 fl., Nemes Pálné 20 fl., dr. Nikolits Györgyné 1 kor., dr. N. J. 80 fl., N. N. 10 fl., N. N. 10 fl., N. N. 20 fl., N. N. 20 fl., N. N. 20 fl., N. N. 20 fl., N. N. 20 fl., N. N. 20 fl.,

N. N. 40 fl., N. N. 40 fl., N. N. 40 fl., N. N. 40 fl., N. N. 40 fl., N. N. 40 fl., N. N. 1 kor., N. N. 1 kor., Olvashatlan 1 kor., Ornstein Herman 40 fl., Pál Sándorné 40 fl., Pálity József 1 kor., Pálity Péter 40 fl., Pallos Rezső 50 fl., Parcsitits István 40 fl., Parcsitits István II. 40 fl., Parcsitits Sztipán 1 kor., Plaveczy Sándorné 40 fl., Pooskay Sándorné 50 fl., Popovits Istvánné 1 kor., Raftai Ferencné 1 kor., Rajkovits Miklós 40 fl., Stein Jakab 40 fl., Stöckl István 1 kor., Svraka Ferenc 1 kor., Schäfer Ferencné 40 fl., Schlachter Józsefné 1 kor., Schlotzer Mártonné 40 fl., Szabadka Irénke 60 fl., Szekulits Ráda 10 fl., Szmolenszky József 1 kor., Tatity Tamás 60 fl., Tész Nándor 40 fl., Tilly Józsefné 1 kor., Tóth Ferenc 30 fl., Trencsény Piroska 40 fl., Ugrý Mihályné 1 kor., Vaál Antal 40 fl., Zomboresevits nővérek 1 kor., Zsigmond Dénesné 40 fl., összesen

55.10 K

XLV. SZÁMU KIMUTATÁS.

470. **Zsulyevits Ernő** felső kereskedelmi iskolai igazgató Zombor, gyűjtőívén adakoztak: Zsulyevits Ernő 20 kor., Alsó osztálybeli tanulók: Bachrach Mátyás 20 fl., Bencze István 20 fl., G. Z. 20 fl., Hanzlich György 10 fl., Kántor Jenő 10 fl., kronits Vladimir 20 fl., Mayer Andor 30 fl., Mayrovits János 30 fl., Sági Emil 40 fl., Szláv Olivér 20 fl., Tuna József 20 fl., Vadász József 40 fl., Varga Gyula 10 fl., Welther János 20 fl., Zsigmond Dénes 20 fl., N. N. 10 fl., Y. 10 fl., A március 15 iki koszorura gyűjtött összegből fennmaradt 1 kor. 08 fl. Középső osztálybeli tanulók: Dohány Lajos 10 fl., Drechsler Sándor 10 fl., Garai Dezső 10 fl., Gausz Vendel 10 fl., Groll József 40 fl., Hermann Mátyás 20 fl., Hoscieslavszky Dénes 10 fl., Husvéth Pista 20 fl., Jámor Elemér 10 fl., Kalmár Sándor 10 fl., Klein Géza 10 fl., Koleszárovits Jenő 10 fl., Lusztig József 20 fl., Matusek Dezső 20 fl., Oblát Jenő 10 fl., Papp János 10 fl., Pártos Jenő 20 fl., Rittner Károly 50 fl., Sauerborn Károly 20 fl., Schön Lajos 15 fl., Szláv Oszkár 20 fl., Turányi Károly 09 fl., Vinczy Dénes 20 fl., Wollheimer Ernő 30 fl., A középső osztálybeli tanulók Rákóczi köre 11 kor. 11 fl., Juhos Teréz 2 kor., Papp Mariska 1 kor.

42 83 K

Összesen 10194 64 K

Vujevich Alajos,
pénztárnok.

HIRDETÉSEK.

BUDAPESTI
Szivattyú- és Gépgyár Rt.

= BÁCSMEGYEI KÉPVISELETE =

SZELES JENŐ Zombor.

== MINTARAKTÁR ==

kütszivattyúkban és tűzifecskendőkben.

HAZAI GYARTMÁNY.

345-35-33

35-33

Óra Ékszer és Aranyáru!

Karácsonyi, menyasszonyi és alkalmi ajándékok.

ÉKSZER-, ÓRA-, ARANYÁRUK, VALÓDI
EZÜST ÉS CHINAEZÜST
EVŐESZKÖZÖK ÉS DISZTÁRGYAK
A LEGUJABB MINTÁK SZERINT

A LEGSZEBB KIVITELBEN
JUTANYOS ÁRBAN KAPHATÓK:

KÉPES ARJEGYZÉK
INGYEN ÉS BÉRMENTVE.

KESZLER DEZSŐ

óras- és ékszerésznel ZOMBORBAN, a Takarékpénztárral szemben.

Első Délmagyarországi Nádfonatgyár
SZOND (Bács-Bodrog megye).

Alulírott tisztelettel értesitem a nagyérdemű közönséget, hogy az összes **nádfonatok** (stokatur) és **gomb-szőgek** a legjutányosabb árbán eladók.

Továbbá jótállás mellett eladók legjobb minőségű **mészt** Tiszta, kövektől mentes. 10,000 kilonként Szond-ról szállítva 340 korona. Több waggon **rendelésnél aranyedemény!** Kisebb rendelésnél viszonteladók árkedvezményben részesülnek.

Állandóan nagy raktár folyékony kátrány, kátránylemez és cementben, melyek a legolcsóbb áron szereshetők be.

Kinek téli legelőre (mintegy 1000 drb birkára) szüksége van, az jelentkezék nálam.

Tisztelettel 100-40
MERKL JÁNOS SZOND,

Bács-Bodrog megye, (Pályaudvar mellett.)

Ócskavas a legmagasabb árbán mindenkor átvétetik.

A legrégebb és a legjobban
értesült magyar ujság az

EGYETÉRTÉS

A társadalom minden körében egyformán kedvelik. A magyar családok hírlapja.

Előfizetési ára: egy hóra 2.40 K.

Főszerkesztő: Dr. Pap Zoltán.

Szépirodalmi főmunkatárs: Eötvös Károly.

Kérjen mutatványszámot.

Nagy elterjedtsége folytán hirdetéseivel minden iparos és kereskedő az Egyetértésben biztos eredményt ér el. Minden cikk hirdetése alkalmas, mert olvasóközönsége vegyes.

Kérjen hirdetési prospectust.

Aki szereti a
gyomrát és egészségét,
igyon Mátyás király asztalán is fel-
szolgált valódi

rácürmöst,

melyet olesóságánál fogva mindenki beszerezhet

Sztankovits Lázár

kereskedőtől, Sztapár (Bács-Bodrog m.).

Két pezsgős üveg ára 3 kor.

Két kisebb " " 2 kor.

bérmentve szállítva bárhová,

Eladók

a Bajai-ut 64. és
66. számú házak.

Bővebbet a
kiadóban.

Saját termésű tolnamegyei

HEGYI BORAIM

literes zárt palackokban kaphatók.

Metz József

ZOMBOR (Szelence). 507-3-1

Házeladás.

Szelence külvárosban Bercsényi-ut 25. sz. és Béla-utca 6. számú házak **szabad kézből eladók.** — Bővebbet a kiadóhivatalban.

**LEGJOBB MINŐSÉGŰ
HÁZAI
GYÁRTMÁNYÚ
OKMÁNY, IRÓ ÉS
FOGALMI PAPIROK**

KAPHATÓK MINDEN JOBB
PAPIRKERESKEDÉSBN

Bittermann Nándor és Fia
kő- és könyvnyomdája
ZOMBORBAN,
a vármegye palotájában.

Megrendelések a legrövidebb
idő alatt szállítanak. o

Papir- és írószerek a bevásárlási áron.

Könyvkötői munkák
elfogadják és a kiállítási áron
szállítanak.

Községi nyomtatványokból
nagy raktár.

Telefonszám: 18.

Scherer M.

üveg-, porcellán, kőedény, táblaüveg, tükör,
kép- és lámparaktára

Zombor, Kossuth Lajos-utca.

A nagyérdemű közönség szives tudomására
adom, hogy **üveg- és porcellán üz-**
letem mellett

BUTORÚZLETET

0000 nyitottam. 0000

Raktáron tartok **ebédlő- és hálószoba beren-**
dezéseket, szalon garnitúrákat, vasgyermek-
ágyakat, szóval minden e szakmába vágó
dolgot.

Kárpitos munkát, úgy mint javításokat is
oo elvállalok jutányos áron. oo
Mint hogy ezen két üzlet által azon kellemes
helyzetbe jutottam, hogy elvállalhatok **egész**
lakberendezéseket, a nagyérdemű közönség
oo szives pártfogását kérem. oo

|| Üveg- és porcellán üzletemben ||
karácsonyi vásár

|| leszállított árakkal!! ||

Ajánlom a vevőközönség szives figyelmébe
kristály üvegvázákat 60 fill. fel-
jebb, valódi angol oszlopokat 50
fillér. Chinaezüst Aufsatz tífanie
üveggel 4 korona. Gyönyörű ké-
pek kerettel 2 korona 20 fill.
— **feljebb s sok más** —

csinos karácsonyi ajándéknak

alkalmas dolgok.

Magamat az igen tisztelt vevőközönség szives
pártfogásába ajánlva, maradok

tisztelettel 516-2-1

Scherer M.

Boreladás.

Van szerencsém a nagyérdemű
közönség becses figyelmét felhívni, hogy
nálam Radisics-utca 4. és Nemesmiliticsi-
utca 3. szám alatt állandóan idei jó
fajborok kaphatók

50 literen felüli mennyiségben

100 literenként 21 és 22 frt
fogyasztással együtt.

A borok vevés kényszer nélkül
bármikor megtekinthetők.

A nagyérdemű közönség szives
pártfogását kérve vagyok

kiváló tisztelettel

•-2

RESCH JÓZSEF.

Pálinkafőző készülékek

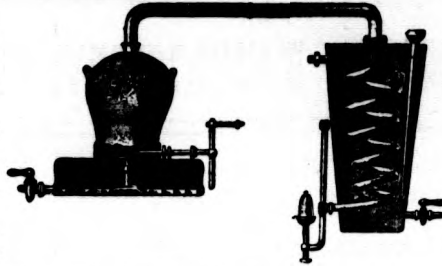
100 litertől egész 400 liter űrtartalommal, az új szeszadó-törvény előírásai szerint készítve.

Ujabb rendszer:

SZÁLLITHATÓ KIVITEL,

akár bukkanóval,

akár bukkanó nélkül.

Régebbi rendszer:

BEFALAZHATÓ KIVITEL,

akár hűtőpalackkal,

akár hűtőkigyóval.

Az új szeszadó-törvény előírásait a legszigorúbban tartjuk be. Minden
vevőknek a kezelésre és eljárásra vonatkozó hasznos utasításokat adunk.

Szivattyúk, szesztömlők, csövek, pincegazdasági-gépek és cikkek állandóan raktáron.

Kérjen árjegyzéket és ajánlatot.

SCHVARCZ JÓZSEF és TÁRSA,

gép- és szerszámraktár. — Gépszijgyár. — Műszaki iroda.

Budapest, Váci-körút 26. sz.

Sürgőnycim: „USZÓ” BUDAPEST.

HIRDETÉSEK

FELVÉTEKNEK

LAPUNK KIADÓHIVATALÁBAN.

Női kézimunka ipar!

KARÁCSONYI ÉS ÚJÉVI VÁSÁR!

Előrajzolt, kezdett és készen himzett női kézi-
munkák dus választékban. — Legolcsóbb árak.

Karácsonyi és újévi képes-levelezőlapok legolcsóbb
bevásárlási forrása, zombori lát képes-levelezőlapok

— **10 drb csak 20 fillér** —

KAUFMANN EMILNÉL

kapható, Zombor Trefort-utca.

Vidéki megrendelések gyorsan
és pontosan eszközöltetnek.

KAUFMANN EMIL Zombor, Trefort-utca.

KAUFMANN EMIL Zombor, Trefort-utca.

Képes-levelezőlap vállalat!